

KINONING YOSHLAR DUNYOQARASHIGA TA'SIRI

Maxamatsaliyeva Mehrinozbeqim Ulug'bek qizi

O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti

Menejment mutaxassisligi talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola kinematografiya va film san'atining yoshlar dunyoqarashiga ta'sirini ilmiy nuqtai nazardan tahlil qiladi. Tadqiqot kinoning ijtimoiy, ma'naviy va psixologik jihatlarini o'rganib, u yoshlarning qadriyat tizimiga, axloqiy me'yorlarga va jamiyatdagi xulq-atvoriga qanday ta'sir ko'rsatishini yoritadi. Maqolada turli kinomateriallar, janrlar va zamonaviy kinoprodakshnlr orqali yoshlar ongiga kirib boradigan g'oyalar tahlil qilinadi hamda real misollar bilan asoslanadi.

Kalit so'zlar: kino, yoshlar, dunyoqarash, ijtimoiy ta'sir, axloqiy qadriyatlar, psixologik rivojlanish, madaniy omillar.

ВЛИЯНИЕ КИНО НА МИРОВОЗЗРЕНИЕ МОЛОДЕЖИ

Махаматсалиева Мехринозбегим Улугбек кизи

Узбекский государственный институт искусства и культуры

Студентка специальности «Менеджмент»

АННОТАЦИЯ

В статье рассматривается влияние кинематографии и искусства кино на мировоззрение молодежи. Исследуется, как фильмы влияют на систему ценностей, моральные нормы и поведение молодых людей в обществе. В статье анализируются различные киноматериалы, жанры и современные кинопроекты, которые формируют мировоззрение молодежи, с приведением реальных примеров.

Ключевые слова: кино, молодежь, мировоззрение, социальное влияние, моральные ценности, психологическое развитие, культурные факторы.

THE INFLUENCE OF CINEMA ON THE WORLDVIEW OF YOUTH

Maxamatsaliyeva Mehrinozbeqim Ulug'bek qizi

Uzbekistan State Institute of Arts and Culture

Student of the Management Program

ABSTRACT

This article examines the influence of cinematography and film art on the worldview of young people. The study explores how films affect values, moral norms, and social behavior of youth. Different cinematic materials, genres, and modern film productions are analyzed to understand the ideas that shape the worldview of young people, supported by real-life examples.

Keywords: cinema, youth, worldview, social influence, moral values, psychological development, cultural factors.

Kino bugungi kunda nafaqat ko'ngilochar vosita sifatida, balki jamiyatdagi ijtimoiy, psixologik va madaniy jarayonlarni shakllantiruvchi kuch sifatida keng tarqalgan. Yoshlar esa kinoni tez-tez qabul qiluvchi va uning ta'siriga eng ochiq guruh hisoblanadi. Shu sababli kinoning yoshlar dunyoqarashiga ta'siri ilmiy jihatdan dolzarb va keng qamrovli mavzu hisoblanadi. Kino orqali yoshlar yangi fikrlar, qadriyatlar, turli jamiyat normalari va madaniy tajribalar bilan tanishadi. Shu bilan birga, salbiy kino kontenti ularning xulq-atvoriga, psixologik holatiga va axloqiy me'yorlariga ham salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli kinoning yoshlar ongiga ijobiy va salbiy ta'sirlarini aniqlash, ularni tartibga solish va pedagogik hamda madaniy ta'lim bilan uyg'unlashtirish dolzarb masala hisoblanadi. Tadqiqotning maqsadi kino san'ati yoshlarning dunyoqarashini, qadriyat tizimini, ijtimoiy va psixologik xulq-atvorini shakllantirishdagi roli va ta'sir mexanizmlarini chuqur

tahlil qilishdan iborat bo'lib, maqola zamonaviy ilmiy manbalar, empirik tadqiqotlar va real hayot misollariga asoslangan.

Kino yoshlar psixologiyasi va rivojlanishida muhim vosita hisoblanadi. Psixologik nazariyalar shuni ko'rsatadiki, yoshlar kino orqali ijtimoiy rollarni, axloqiy qarorlarni va madaniy me'yorlarni o'rganadi. Vygotsky nazariyasiga ko'ra, kino yoshlarning ijtimoiy o'zlashtirish jarayonini tezlashtiradi, film qahramonlari orqali yoshlar o'z xatti-harakatlarini modellashtiradi. Piaget nazariyasi kinodagi murakkab vaziyatlar yoshlarning kognitiv rivojlanishini rag'batlantiradi va ularni analitik fikrlashga o'rgatadi. Eriksonning fikricha, yoshlar kinoda o'z identitetini shakllantiradi va ijtimoiy hamda madaniy o'zligini aniqlashga yordam beradi. Bandura nazariyasida esa kino model o'rganish vositasi bo'lib, qahramonlarning ijtimoiy xatti-harakatlari yoshlar tomonidan takrorlanadi yoki rad etiladi. Shu nuqtai nazardan, kino nafaqat ko'ngilochar vosita, balki yoshlar psixologik rivojlanishi va ijtimoiy integratsiyada muhim vosita hisoblanadi.

Kino yoshlarni turli madaniy kontekstlar bilan tanishtiradi va ularni milliy hamda global qadriyatlarni tushunishga o'rgatadi. Tarixiy filmlar milliy tarix va qadriyatlarni mustahkamlaydi, hujjatli filmlar esa ijtimoiy va ekologik masalalarni yoshlar ongiga yetkazadi. O'zbekistonda tarixiy filmlar yoshlarni o'z ajdodlari bilan tanishtiradi va ularning milliy o'zligini rivojlantiradi, shuningdek, global kinofilmlar orqali yoshlar boshqa madaniyatlarni, ularning qadriyatlarini va turmush tarzini tushunishga o'rgatiladi. Kino yoshlarning ijtimoiy tajribasini kengaytiradi. Film qahramonlarining hayotiy tanlovlari va ularning natijalari yoshlar uchun ijtimoiy model bo'lib xizmat qiladi.

Kino orqali yoshlar o'zining ijtimoiy rolini anglaydi, jamiyatdagi vazifalari va mas'uliyatini tushunadi. Dramatik filmlar yoshlarni do'stlik, oila va jamiyatga moslashish kabi qadriyatlarni qadrlashga o'rgatadi, komediya va satira esa tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi, stereotiplarni aniqlash va ularni tanqidiy baholash qobiliyatini oshiradi.

Psixologik jihatdan kino yoshlarning hissiy tajribasini boyitadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, dramatik filmlar empatiya va hissiy intellektni rivojlantiradi, fantastika va sarguzasht janri ijodiy fikrlash va muammolarni hal etish ko'nikmalarini kuchaytiradi. Hujjatli filmlar ilmiy va ijtimoiy ongni rivojlantiradi va yoshlarni mas'uliyatli qarorlar qabul qilishga o'rgatadi. Shu bilan birga, kino orqali yoshlar stressni boshqarish, ijtimoiy vaziyatlarda o'zini tutish va ijtimoiy normativlarga moslashishni o'rganadi. Tarixiy filmlar milliy tarix, madaniyat va urf-odatlarini o'rgatadi va yoshlarni o'z milliy o'zligini anglashga rag'batlantiradi. Dramatik filmlar hissiy tajribani boyitadi va yoshlar film qahramonlarining hayotiy muammolari va qarorlarini kuzatib, ularni o'z hayotiy tajribasiga tatbiq qiladi. Fantastika va sarguzasht janri ijodiy fikrlashni rivojlantiradi, yoshlarni innovatsion qarorlar qabul qilishga rag'batlantiradi va murakkab vaziyatlarda muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi. Hujjatli filmlar ilmiy, ekologik va ijtimoiy mavzularni yoshlar ongiga yetkazadi va ularni mas'uliyat, ijtimoiy adolat va muammolarni tanqidiy baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Komediya va satira esa yoshlarni tanqidiy fikrlashga o'rgatadi va ijtimoiy stereotiplarni aniqlash va tahlil qilish qobiliyatini oshiradi.

Kino yoshlarning madaniy identitetini shakllantiradi. Milliy filmlar milliy qadriyatlarni mustahkamlasa, global kinolar yoshlarni boshqa madaniyatlar bilan tanishtiradi va global qadriyatlarni o'rganishga yordam beradi. Shu bilan birga, global kino yoshlarning dunyoqarashini kengaytiradi, stereotiplarni yo'q qiladi va madaniy toleratsiyani rivojlantiradi. Yoshlar O'zbekiston tarixiy filmlari orqali milliy qadriyatlarni o'rganadi, xalqaro filmlar orqali esa global madaniy tajribalarni o'zlashtiradi.

Kino pedagogik vosita sifatida yoshlar tarbiyasida muhim ahamiyatga ega. Kino orqali axloqiy qadriyatlarni, ijtimoiy normativlarni va madaniy me'yorlarni shakllantirish mumkin.

Tarbiyaviy filmlar axloqiy qaror qabul qilish va boshqalarni tushunish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Hujjatli filmlar yoshlarni mas'uliyatli qarorlar qabul qilishga o'rgatadi, fantastika va sarguzasht janrlari esa ijodiy fikrlash va innovatsion yondashuvni rivojlantiradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yoshlar kinoni kundalik hayotining ajralmas qismi sifatida qabul qiladi.

Tarixiy filmlar milliy qadriyatlarni mustahkamlaydi, dramatik filmlar hissiy intellektni rivojlantiradi, fantastika va sarguzasht janri ijodiy fikrlashni kuchaytiradi. Shu bilan birga, salbiy kontent yoshlar ongiga zarar yetkazishi mumkin. O'zbekiston misolida milliy kino va xalqaro filmlar yoshlar dunyoqarashini, madaniy identitetini va axloqiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. Shu sababli kinoni nazariy va pedagogik asosda targ'ib qilish muhimdir.

Kino yoshlarning dunyoqarashini, qadriyat tizimini va ijtimoiy xulq-atvorini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Turli janrdagi filmlar ijtimoiy, psixologik va madaniy jihatdan yoshlarning rivojlanishiga bevosita ta'sir qiladi. Yoshlar kinoni nafaqat ko'ngilochar sifatida, balki shaxsiy, ijtimoiy va madaniy rivojlanish vositasi sifatida qabul qiladi. Shu sababli kinoning ta'sirini to'g'ri boshqarish, pedagogik va ma'naviy jihatdan rag'batlantirish muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Saparbayeva, G., & Qolqanatov, A. (2021). OMMAVIY BAYRAMLARNI TASHKIL ETISHDA SSENARIYNAVISLIKNING O'RNINI. *Oriental Art and Culture*, (8), 16-21.
2. Kalkanatov, A., Makhamatdinov, S., & Urazbaev, I. (2023). Activities of new Karakalpakstan cultural centers: Reform and analysis. *Art and Design: Social Science*, 3(1), 1-4.
3. ЮДАШЕВА, М., & КОЛКАНАТОВ, А. (2023). ПУТИ ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ МОЛОДЕЖИ В СОЦИОКУЛЬТУРНОЙ СРЕДЕ. *Journal of Culture and Art*, 1, 16-20.
4. QOLQANATOV, A. (2023). "O'ZBEKKONSERT" DAVLAT MUASSASASI FAOLIYATI: TADDIQOT VA TAHLIL. *TA'LIM VA INNOVATION TADDIQOTLAR*, 12, 8-14.
5. Yuldasheva, M. B., & Qolqanatov, A. N. (2024). Kadrlar potentsiali ijtimoiy-madaniy sohada tashkilot faoliyati samaradorligini oshirishshning yetakchi omili sifatida. *Inter education & global study*, (8), 58-68.
6. Kalkanatov, A. (2023). IFTIKHORI TIMSOLI TUMOR BRANCH. *JOURNAL OF HEALTHCARE AND LIFE-SCIENCE RESEARCH*, 2, 67-69.
7. QOLQANATOV, A. (2024). MA'DANIYAT VAZIRLIGI VA MADANIYAT MARKAZLARI: TARIXIY TARAQQIYOT JARAYONLARIDAN. *News of UzMU journal*, 1(1), 1.
8. Nazarbai, K. A. (2023). NEW VOICE IN UZBEK DIRECTION. *Journal of Innovation, Creativity and Art*, 2, 65-70.
9. Kalkanatov, A. (2023). PROFESSIONAL QUALIFICATION OF THE MANAGER IN THE CULTURAL FIELD. *JOURNAL OF ECONOMY, TOURISM AND SERVICE*, 2, 19-23.
10. Kalkanatov, A. (2023). THE IMPORTANCE OF MANAGING THE PARTICIPATION OF CULTURAL AND ART INSTITUTIONS AND ORGANIZATIONS IN CULTURAL ACTIVITIES. *Journal of Innovation, Creativity and Art*, 2, 7-10.
11. Nazarbaevich, Q. A. (2025). FORMATION OF THEORY AND PRACTICE OF CREATIVE ENTREPRENEURSHIP IN THE FIELD OF CULTURE AND ART. *SHOKH LIBRARY*, 1(13).
12. Todjiddinov, U. T. (2023). SHOU BIZNESDA PRODYUSERLIK KASBINING O'RNINI. *Oriental Art and Culture*, 4(1), 529-537.
13. Todjiddinov, U. T. (2023). Madaniyat va san'at menejmenti va uning zamonaviy ko'rinishlari. *Oriental Art and Culture*, 4(1), 307-315.

14. O'G'Li, R. N. F., & Todjidinovich, U. T. (2024). RENEWABLE UZBEKISTAN IS IN DEVELOPMENT THE ROLE OF THE FIELD OF CULTURE AND ART. *Research Focus*, 3(5), 323-236.
15. O'G'Li, R. N. F., & Todjidinovich, U. T. (2024). MILLIY QADRIYATLAR–JAMIYAT TARAQQIYOTINING MANBAI. *Research Focus*, 3(5), 320-322.
16. Ugli, R. N. F., & Todjidinovich, U. T. (2024). MAIN CHARACTERISTICS AND DIRECTIONS OF PRODUCTION ACTIVITY IN THE DEVELOPMENT OF AN AUDIOVISUAL PROJECT. *Research Focus*, 3(5), 316-319.
17. Тоджидинов, У. Т. (2021). АКТЁРЛИК МАҲОРАТИНИНГ ПРАГМАТИК ХУСУСИЯТЛАРИНИ ЎРГАНИШ. *Oriental Art and Culture*, 2(4), 223-229.
18. Yakubov, B. (2025). TARIXIY SHAXS PORTRETIGA ZAMONAVIY QARASH. *Mahalliy va xalqaro konferensiyalar platformasi*, (2), 12-16.
19. Yakubov, B. (2023). O'ZBEK KINOSINING AVANGARDI. *Oriental Art and Culture*, 4(3), 507-511.
20. Yakubov, B. C., & Muxtarova, M. S. (2020). The development of the national comedy in the modern Uzbek drama. *ISJ Theoretical & Applied Science*, 06 (86), 357-364.
21. Yakubov, B. C., & Muxtarova, M. S. (2020). РАЗВИТИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ КОМЕДИИ В СОВРЕМЕННОЙ УЗБЕКСКОЙ ДРАМАТУРГИИ. *Theoretical & Applied Science*, (6), 357-364.
22. Yakubov, B. C. Journal Homepage:-www.journalijar.com.
23. Alfiya, Q. (2023). Milliy Musiqa San'ati Va Yoshlar Tarbiyasi. *Journal of Creativity in Art and Design*, 1, 16-20.
24. Nazarbaevna, Q. A., & Serjanovich, K. S. (2024). The Importance of Scenario in Cultural Events. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 4, 259-262.
25. Nazarbaevna, Q. A., & Saliyevna, Y. Z. (2025). SPECIFIC FEATURES AND CHALLENGES OF TEACHING AMATEUR CHOREOGRAPHY TO STUDENTS. *AMERICAN JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE*, 3(10), 95-103.
26. Ermanova, D. (2024). ABOUT MUSIC CULTURE AND PIANO. *Modern Science and Research*, 3(10), 76-79.
27. Daulatbek, A., & Dilafruz, E. (2025). THE IMPORTANCE OF PEDAGOGICAL MASTERY IN TEACHING VARIETY PERFORMANCE TO STUDENTS. *SHOKH LIBRARY*.
28. Ermanova, D. (2025). FORTEPIANODA ESITIW QÁBILETIN RAWAJLANDIWDIŃ ÁHMIYETI. *Modern Science and Research*, 4(2), 188-190.
29. Ermanova, D. (2025). BOSHLANG'ICH FORTEPIANO TA'LIMI VA FORTEPIANO CHALISHNING DASTLABKI BOSQICHI. *Inter education & global study*, (2), 582-592.
30. Dilafruz, E. (2025). THE IMPORTANCE OF PSYCHOLOGICAL READINESS OF THE STUDENT IN THE PROCESS OF PIANO PRACTICE. *AMERICAN JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE*, 3(11), 115-123.
31. Рахимов, Б. М., & Худайберганова, М. А. (2017). О роли музыки в жизни человека. *Молодой ученый*, (31), 74-77.
32. Худайберганова, М. (2022). Komiljon Otaniyozov o'zbek mumtoz musiqa san'atining yetuk namoyondasi. *Science and Education*, 3(4), 888-891.
33. Худайберганова, М. (2021). “Bo'lajak musiqa o'qituvchilarini mumtoz musiqaga qiziqishlarini shakllantirish”(Hofiz va bastakor Komiljon Otaniyozov ijodi misolida). *Экономика и социум*, (2-1 (81)), 397-400.

34. Xudaybergenova, M. O. (2024). SUN'YIY INTELLEKT IMKONIYATLARIDAN FOYDALANIB MUSIQA DARSLARINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH.(PREZIDENT MAKTABLARI 6–7–SINF O 'QUVCHILARI MISOLIDA). In *Oriental Conferences* (Vol. 1, No. 1, pp. 252-257). OOO «SupportScience».
35. Xudaybergenova, M. (2024). O 'ZBEKISTONDA MUSIQA SAVODXONLIGI DARSLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA FINLYANDIYA TAJRIBASIDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI. *Nordic_Press*, 5(0005).
36. Oybekovna, K. M. RHYTHM AND ALGORITHM: THE SYNERGY OF MUSIC EDUCATION WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE.
37. XUDAYBERGENOVA, M. (2025). MUSIQA TA'LIMI SOHASIDA FINLYANDIYA TAJRIBASI: PEDAGOGIK YONDASHUVLARNING TAHLILI. «*ACTA NUUZ*», 1(1.6. 1), 188-189.
38. Malika, K. (2025). THE DEVELOPMENT PATH OF MUSIC EDUCATION IN UZBEKISTAN AND ITS CURRENT CONDITIONS. *SHOKH LIBRARY*, 1(12).
39. XUDAYBERGENOVA, M. (2024). O 'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIDA MUSIQA O 'QITISHNING SHAKLLANISH BOSQICHLARI VA TAVSIFI. *News of the NUUZ*, 1(1.9. 1), 223-225.
40. Юсупалиева, Д. К. (2021). ТЕЛЕВИДЕНИЕ НА НОВОМ ЭТАПЕ РАЗВИТИЯ УЗБЕКИСТАНА. In *НАУКА, ОБЩЕСТВО, КУЛЬТУРА: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ* (pp. 115-118).
41. Юсупалиева, Д. К. (2021). РОЛЬ ТЕЛЕВИДЕНИЯ В РАЗВИТИИ СТРАНЫ. In *NEW CHALLENGES IN NEW SCIENCE* (pp. 187-190).
42. Юсупалиева, Д. К. (2015). Некоторые страницы деятельности региональных телеведущих компаний в Узбекистане. *Культура. Духовность. Общество*, (17), 34-38.
43. Юсупалиева, Д. К. (2017). Телевидение Узбекистана как источник духовно-нравственного обновления общества. *Апробация*, (1), 100-102.
44. Юсупалиева, Д. К. (2017). Некоторые аспекты становления и развития телевидения Узбекистана. *Апробация*, (1), 103-106.
45. Юсупалиева, Д. К. (2020). Основные особенности политической системы общества. *Молодой ученый*, (46), 520-522.